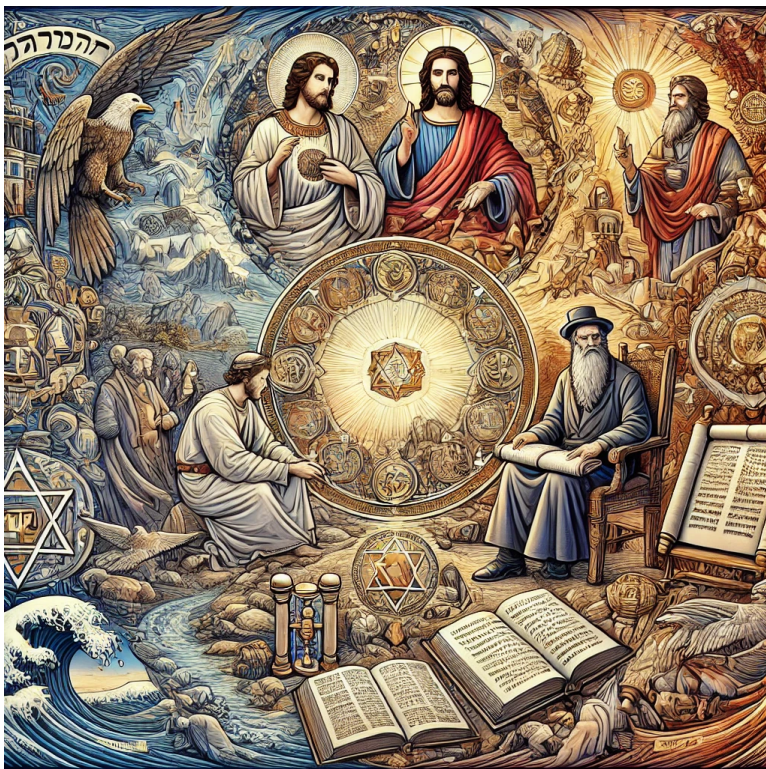

RELIGION

Jødedommens grundlæggende lære og praksis

JØDEDOM OG SABBATTEN (SHABBAT) – EN UGENTLIG DAG MED HVILE OG TILBEDELSE

Velkommen til School To Go og dagens undervisning!

Dette er et forløb i faget "Religion" i tre episoder om "Jødedommens grundlæggende lære og praksis", med de tre temaer: "Jødedom og Sabbatten", "Jødiske Højtider og Festivaler" og til sidst "Jødisk Etik og Mitzvot (Bud)". Der vil både være lytte-tekster og øvelser i episoderne.

Introduktion

I skolefaget religion er det vigtigt for os at udforske forskellige kulturer og tro, for at forstå den rige mangfoldighed af menneskers liv og overbevisninger rundt omkring i

verden. En af de spændende ting, vi skal lære om, er jødedommen og en meget speciel tradition kaldet Sabbatten eller Shabbat.

Jødedommen er en af de ældste religioner i verden, fyldt med historie, traditioner og lærdomme, der har påvirket mange andre kulturer og religioner. Inden for jødedommen er Sabbatten en ugentlig højtid, som fejres fra solnedgang fredag aften til solnedgang lørdag aften. Det er en tid dedikeret til hvile, familie, og åndelig fornyelse, væk fra ugens travlhed og arbejde.

At lære om Sabbatten giver os ikke bare indsigt i jødisk kultur og religiøse praksisser; det lærer os også om værdien af at tage en pause, reflektere over vores liv, og tilbringe tid med dem, vi holder af. Det viser os, hvordan traditioner kan hjælpe os med at finde balance i vores liv, og hvordan tiden til at stoppe op og hvile er vigtig, uanset hvilken baggrund vi kommer fra.

Så, mens vi dykker ned i at udforske jødedom og Sabbatten, vil vi opdage, hvordan denne gamle tradition stadig spiller en vigtig rolle i mange menneskers liv i dag, og hvordan den lærer os om betydningen af samfund, familie, og åndelig fordybelse. Dette er ikke bare en lektion om en anden religion; det er en lektion om livet, om at værdsætte de stille øjeblikke, og om at finde glæde i de enkle ting - noget, som alle kan drage fordel af, uanset vores alder eller tro.

Mål for undervisningen:

- Jeg skal kunne genkende og forklare hvad Shabbat er og hvorfor den er vigtig i jødedommen
- Jeg skal kunne beskrive hvordan jødiske familier forbereder sig til og fejrer Shabbat
- Jeg skal kunne sammenligne Shabbat med andre ugentlige eller religiøse traditioner jeg kender
- Jeg skal kunne diskutere betydningen af hvile og familietid under Shabbat og reflektere over hvordan disse principper kan påvirke mit eget liv

Hvad er jødedommens oprindelse?

Jødedommen er en af verdens ældste religioner, og den startede for omkring 4.000 år siden i det, vi i dag kender som Mellemøsten. Den begyndte med en mand ved navn Abraham. Ifølge jødisk tro valgte Gud Abraham til at indgå en særlig aftale, eller pagt, med ham. Gud lovede at beskytte Abraham og hans efterkommere, og til gengæld skulle Abraham og hans folk følge Guds love og tilbede kun én Gud. Dette var meget anderledes end andre religioner på den tid, som troede på mange guder.

Abrahams efterkommere, især Isak og Jakob, fortsatte med at følge denne tro. Jakob fik navnet Israel, og hans børn og deres efterkommere blev kendt som Israels børn eller israelitterne. Med tiden voksede dette folk og blev til det jødiske folk.

Jødedommen har sin hellige bog, som kaldes Tanakh, og den indeholder mange af de historier, love og lærdomme, der er grundlaget for jødisk tro og praksis. En vigtig del af Tanakh er Toraen, som indeholder de første fem bøger og fortæller historien om jødernes tidlige historie, deres aftale med Gud, og de love, de skulle følge.

Så jødedommens oprindelse handler om et folk, der indgik en særlig aftale med Gud og fulgte et sæt af love og traditioner, som er blevet overleveret gennem generationer. Denne tro har spillet en stor rolle i at forme kulturen og historien for det jødiske folk gennem årtusinder.

Hvordan opfattes Jesus i jødedommen, og hvordan adskiller det sig fra den kristne opfattelse?

I jødedommen opfattes Jesus som en historisk figur, men ikke som en guddommelig person eller Messias. Messias, i jødisk tro, er en fremtidig leder, som Gud vil sende for at genoprette Israel, bringe fred til hele verden, og samle alle jøder tilbage til Israel. Jøder tror, at Messias ikke er kommet endnu, og de venter stadig på hans ankomst.

I modsætning til dette, ser kristendommen Jesus som Messias, som allerede er kommet. Kristne tror, at Jesus var både Gud og menneske, og at han kom til jorden for at undervise, udføre mirakler, dø for menneskehedens synder, og derefter genopstå. Denne tro på Jesu guddommelighed og hans rolle som frelser er et centralt fundament i kristendommen.

Så, mens Jesus er en central figur i kristendommen, betragtes han i jødedommen som en af mange jødiske lærere eller rabbinere, der levede omkring det første århundrede. Jøder anerkender ikke Jesus som deres Messias, fordi de mener, at de specifikke forudsigelser og forventninger til Messias, som beskrevet i de jødiske skrifter, ikke blev opfyldt af ham. Disse forventninger inkluderer, at Messias vil bringe en æra af fred, genopbygge Templet i Jerusalem, og samle alle jøder i Israel.

Denne forskel i opfattelsen af Jesus mellem jødedom og kristendom er en af de primære årsager til de to religioners forskellige tro og praksisser. Mens kristendommen lægger stor vægt på Jesu liv, død, og genopstandelse, fokuserer jødedommen på at følge Guds love og bud, som de er givet i Toraen, og ser frem til ankomsten af en fremtidig Messias.

Hvad er Shabbat, og hvorfor er den vigtig i jødedommen?

Shabbat, eller Sabbatten, er en meget vigtig dag i jødedommen. Det er en hviledag, der begynder fredag ved solnedgang og slutter lørdag ved solnedgang. Shabbat er

en tid, hvor jødiske familier stopper deres almindelige daglige aktiviteter for at hvile og tilbringe tid sammen.

Grunden til, at Shabbat er så vigtig i jødedommen, går tilbage til skabelseshistorien i Toraen, som er de første fem bøger i den jødiske hellige skrift. Ifølge denne historie skabte Gud verden på seks dage, og på den syvende dag hvilede han. For at mindes Guds hviledag, holder jøder over hele verden Shabbat som en hellig dag.

På Shabbat deltager mange jødiske familier i særlige bønner og ritualer. De tænder to stearinlys før solnedgang på fredag for at markere begyndelsen på Shabbat. Dette ledsages ofte af bønner, som takker Gud for at skabe Shabbat. Familier samles for at nyde et aftenmåltid sammen, hvor de deler brød (kaldet challah), vin eller druesaft, og spiser særlige retter.

Under Shabbat er der visse ting, som jøder undgår at gøre for at holde dagen hellig. Disse kan inkludere at undgå arbejde, ikke tænde eller slukke for elektriske apparater, ikke køre bil og ikke handle. Disse restriktioner er beregnet til at give en pause fra den travle hverdag og skabe en fredfyldt atmosfære for familie og åndelig fordybelse.

Shabbat er også en tid for læring og åndelighed. Mange familier bruger tid på at læse og diskutere Toraen sammen. Det er også en tid til at gå i synagogen, hvor der er særlige Shabbat-gudstjenester.

Shabbat er vigtig, fordi den giver en ugentlig mulighed for at genoprette forbindelsen til familie, tro og tradition. Den minder jøder om at sætte pris på de ting, de har, og at tage en pause for at reflektere over livets større betydning. På denne måde er Shabbat ikke kun en hviledag, men også en dag for fornyelse og fejring.

Hvordan fejrer jødiske familier Shabbat?

Jødiske familier fejrer Shabbat, den ugentlige hviledag, på mange særlige måder, som bidrager til at gøre denne dag anderledes og mere hellig end de andre dage i ugen. Shabbat begynder fredag ved solnedgang og slutter lørdag ved solnedgang. I løbet af denne tid fokuserer jødiske familier på hvile, tilbedelse, familie og åndelighed.

Hvordan fejres Shabbat?

Forberedelse til Shabbat:

Forberedelserne til Shabbat begynder ofte længe før solnedgang fredag. Familier rengør deres hjem, laver mad til Shabbat-måltiderne og klæder sig pænt på.

Forberedelse er nøglen, fordi arbejde, herunder madlavning og rengøring, ikke er tilladt på Shabbat.

Tænding af Stearinlys:

Fejringen indledes med tænding af mindst to stearinlys, 18 minutter før solnedgang på fredag. Dette ritual udføres traditionelt af kvinden i husstanden. Når hun tænder lysene, siger hun en særlig bøn (benediktion), der markerer Shabbatens start.

Tilbedelse:

Tilbedelse er et centralt element i Shabbat. Mange familier deltager i aftenbønner (Kabbalat Shabbat) i synagogen fredag aften og morgenbønner lørdag morgen. Disse gudstjenester inkluderer bønner, salmesang og læsning fra Toraen. Tilbedelsen på Shabbat er rettet mod Gud, som i jødedommen betragtes som Skaberen af universet og giveren af Toraen.

Shabbat Måltider:

Måltiderne er hjørnестenen i Shabbat-fejringen. Fredag aften begynder med Kiddush, en ceremoni, hvor der siges velsignelser over vin eller druesaft, hvilket anerkender Shabbat som hellig. Derefter deles et specielt flettet brød kaldet Challah, efter at have sagt velsignelsen over brødet. Familier nyder derefter et festmåltid sammen. Shabbat-lunchen lørdag efter morgenbønnerne er også et vigtigt måltid.

Familiens Tid og Hvile:

Shabbat er en tid for familier til at tilbringe sammen uden forstyrrelser fra det moderne livs travlhed. Spil, gåture, læsning og lange samtaler er almindelige. Hvilen er en form for tilbedelse, da den følger Guds eksempel, som hvilede på den syvende dag efter at have skabt verden.

Havdalah:

Når Shabbat slutter lørdag ved solnedgang, samles familier for at sige Havdalah ("adskillelse" på hebraisk) ceremonien, som adskiller Shabbat fra de kommende hverdage. Dette indebærer at sige velsignelser over vin, duftende krydderier og et flettet stearinlys.

Shabbat er en central del af jødisk tro og kultur, og dens fejring er en måde for jødiske familier på at forny deres åndelige forbindelse hver uge, mindes skabelsen og Toraen, og styrke familiebåndene.

Hvordan opfattes Jesus i jødedommen, og hvordan adskiller det sig fra den kristne opfattelse?

I jødedommen opfattes Jesus primært som en historisk figur og ikke som en guddommelig person eller Messias. Jøder tror, at Messias, en person, som endnu ikke er kommet, vil genoprette Israel, bringe fred til hele verden, og forene alle mennesker. Ifølge jødisk tro opfyldte Jesus ikke disse profetier, og derfor betragter de ham ikke som Messias.

I kristendommen, derimod, er Jesus en central skikkelse. Kristne tror, at Jesus er Guds søn, Messias, der blev sendt til jorden for at redde menneskeheden fra synd. De tror, at Jesus døde på korset og genopstod tre dage senere, hvilket er grundlaget for kristen tro på frelse og evigt liv.

Hovedforskellen mellem de to opfattelser er, at jødedommen ser Jesus som en rabbiner eller lærer, muligvis en profet, men ikke som en guddommelig figur. Kristendommen ser ham som Messias og Guds inkarnation, som kom til jorden for at opfylde profetierne om Guds rige.

Denne forskel i opfattelsen af Jesus markerer et fundamentalt skille mellem jødedommen og kristendommen i forståelsen af Guds natur, frelse, og hvad det betyder at være Messias.

Hvad er det vigtigste vi skal lære om jødedom?

Når vi lærer om jødedom, er der mange vigtige ting at forstå, men her er nogle af de mest centrale punkter, som kan hjælpe dig med at få en bedre forståelse af denne gamle og dybtgående religion:

- Toraen: Toraen er den vigtigste hellige tekst i jødedommen. Den indeholder de første fem bøger i den hebraiske bibel og anses for at være Guds direkte ord, givet til Moses på bjerget Sinai. Toraen indeholder historier, love og læresætninger, som guider jøders liv.
- En Gud: Jødedommen er en monoteistisk religion, hvilket betyder, at de tror på én Gud. Dette er en grundlæggende del af deres tro og understreger en stærk forbindelse og forpligtelse til at følge Guds love og befalinger.
- Shabbat: Shabbat, eller sabbatten, er en ugentlig hviledag fra fredag aften til lørdag aften. Det er en tid for familie, hvile, bøn og åndelig fornyelse. Shabbat minder jøder om skabelsen og om at tage en pause fra det travle liv for at fokusere på de ting, der virkelig betyder noget.
- Helligdage og festivaler: Jødedommen har mange helligdage og festivaler, som hver har sin egen betydning og måde at fejre på. Disse inkluderer Pesach (Passover), som minder om jødernes befrielse fra slaveri i Egypten, og Hanukkah, festen for lys, der fejrer genindvielsen af Templet i Jerusalem.
- Fællesskab og tradition: Fællesskab er en central del af jødedommen. At samles for at tilbede, fejre helligdage, og studere Toraen er vigtigt. Traditioner og rituelle praksisser, som at holde kosher (følge bestemte kostregler), er også vigtige dele af den jødiske identitet og kultur.

- Værdien af at gøre gode gerninger: I jødedommen lægges der stor vægt på "mitzvot" (både de rituelle og de moralske befalinger), som opfordrer til at leve et etisk liv, hjælpe andre, og forbedre verden omkring os.

At lære om jødedom giver os en dybere forståelse for historien, kulturen, og religionen, der har formet så meget af vores verdenssamfund. Det lærer os også om vigtigheden af tradition, fællesskab, og at stræbe efter at gøre verden til et bedre sted.

Hvilke 5 udtryk og grundbegreber skal man kunne om dette emne?

Når vi taler om emnet "Jesus i jødedommen versus kristendommen", er der fem vigtige udtryk og grundbegreber, som er gode at kende:

- Messias: I både jødedommen og kristendommen refererer "Messias" til en frelser eller en befrier, som er forudsagt i religiøse skrifter. I jødedommen er Messias en fremtidig jødisk konge fra Davids slægt, som vil forene folket og bringe fred til hele verden. I kristendommen betragtes Jesus som Messias, der allerede er kommet for at frelse menneskeheden fra synd.
- Profeti: En "profeti" er en forudsigtelse om, hvad der vil ske i fremtiden, ofte givet af Gud gennem en profet. Både jødedommen og kristendommen har profetier om Messias, men de fortolker disse profetier forskelligt, især når det kommer til Jesus' rolle.
- Rabbiner: I jødedommen er en "rabbiner" en lærer af Toraen og jødisk lov. Nogle jøder ser Jesus som en rabbiner eller religiøs lærer, men ikke som en guddommelig figur.
- Guddommelighed: "Guddommelighed" refererer til karakteren af at være guddommelig eller relateret til Gud. I kristendommen tilskrives Jesus guddommelighed, hvilket betyder, at han ses som Gud eller Guds søn. I jødedommen tildeles guddommelighed ikke mennesker, herunder Jesus.
- Frelse: "Frelse" handler om at blive reddet fra synd og dens konsekvenser. I kristendommen bringer troen på Jesus og hans død og opstandelse frelse og evigt liv til troende. I jødedommen er frelse mere knyttet til at følge Guds love og leve retfærdigt inden for fællesskabet.

Disse begreber hjælper med at forstå nogle af de grundlæggende forskelle i, hvordan Jesus opfattes i jødedommen sammenlignet med kristendommen, og hvorfor disse forskelle er vigtige for hver religion.

Nu er det tid til at lave et par opgaver og tænke over hvad vi lige har lært.

Arbejdsopgaver

1. Lav en Shabbat Dagbog: Skriv en kort historie eller dagbogsindlæg, hvor du forestiller dig, at du fejrer Shabbat med en jødisk familie. Beskriv, hvad du laver fra fredag aften til lørdag aften.
2. Tegn Shabbat: Tegn en serie billeder, der viser forskellige aspekter af Shabbat-fejringen, som tænding af stearinlys, Kiddush, måltider, og gå i synagogen.
3. Sammenlign og Kontrast: Lav en Venn-diagram, hvor du sammenligner Shabbat med en anden religiøs eller ugentlig tradition, du kender. Fokusér på ligheder og forskelle.
4. Interview: Interview en person, der praktiserer jødedom, om deres oplevelser og traditioner på Shabbat. Skriv en rapport baseret på dit interview.

Når du har svaret på opgaverne, så slutter denne episode.

Her starter ideerne til lærerne:

Ideer til læreren:

- Gæstetaler: Inviter en rabbiner eller et medlem af det lokale jødiske samfund til at tale om Shabbat og dets betydning.
- Virtuel Shabbat Måltid: Organiser en virtuel session, hvor en jødisk familie viser og forklarer Shabbat-måltidets forberedelse og traditioner.
- Kreativt Projekt: Lad eleverne arbejde i grupper for at skabe en plakat eller digital præsentation om Shabbat. De kan inkludere information om historien, traditioner, og mad.
- Rollespil: Lav et rollespil, hvor eleverne simulerer forberedelserne til Shabbat, inklusive tænding af stearinlys, forberedelse af måltider, og "slukning" af elektroniske apparater.
- Refleksionsdagbog: Opfordr eleverne til at føre en refleksionsdagbog over en uge, hvor de noterer, hvordan pauser fra hverdagens aktiviteter (ligesom på Shabbat) kan påvirke deres velbefindende og familieliv.